

**Глава
Нижнечекурского сельского поселения
Дрожжановского муниципального
района Республики Татарстан**

422483. село Нижнее Чекурское
телефон: 33-1-34

**Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль районы
Түбән Чәке авыл жирлеге
Башлыгы**

422483. Түбән Чәке авылы
телефон: 33-1-34

«20» мая 2015 ел

№ 7

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы
Түбән Чәке авыл жирлегенен жирле үзидарә органнарында
гражданнар мөрәҗәттәрен карау регламентын раслау түрүнда

«Россия Федерациясе гражданнарының мөрәҗәттәрен карау тәртибе түрүнда » 02.05.2006 ел, № 59-ФЗ Федераль закон, «Татарстан Республикасында гражданнар мөрәҗәттәре түрүнда» 12.05.2003 ел, № 16-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы һәм ТР Чүпрәле муниципаль районы Шылангы авыл жирлеге Уставы нигезендә карар бирәм:

- 1 Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Түбән Чәке авыл жирлегенен жирле үзидарә органнарында гражданнар мөрәҗәттәрен карау регламентын расларга
2. Элеге каарны авыл жирлегенен мәгълүмат стендларында халыкка житкерергә һәм Чүпрәле муниципаль районының рәсми сайтында авыл жирлеге бүлгендә урнаштырырга.
3. Элеге каар кабул ителгәннән бирле үз көченә керә.
4. Элеге каарның үтәлешен контрольдә тотам.

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы
Түбән Чәке мавыл жирлеге башлыгы:

А.С.Садыков

2015 елның 20 мае, № 7 Түбән
Чәке авыл жирлеге башлыгы
каарына күшымта

**Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы
Түбән Чәке авыл жирлегенен жирле үзидарә органнарында
гражданнар мөрәжәгатьләрен карау регламенты**

1.1. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Түбән Чәке авыл жирлеге жирле үзидарә органнарында гражданнар мөрәжәгатьләрен карау регламенты (алга таба-Регламент) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Түбән Чәке авыл жирлеге башлыгы, Совет һәм Башкарма комитеты (алга таба – текст буенча-жирле үзидарә органнары) тарафыннан гражданнар мөрәжәгатьләрен карау тәртибен билгели һәм гражданнар мөрәжәгатьләрен караганда гамәлләрнен срокларын һәм эзлеклелеген, эш алыш бару кагыйдәләрен билгели.

1.2. Гражданнар мөрәжәгатьләрен карау: Россия Федерациясе Конституциясе; «Россия Федерациясе гражданнары мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында»02.05.2006 ел, № 59-ФЗ Федераль закон; 09.02.2009 елдагы 8-ФЗ номерлы «дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлеге турындагы мәгълүматка үтемлеккне тәэммин итү хакында»федераль закон; «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында»27.07.2010 ел, № 210-ФЗ Федераль закон; «Татарстан Республикасында гражданнар мөрәжәгатьләре турында»12.05.2003 ел, № 16-ТРЗ Татарстан Республикасы законы, Чүпрәле муниципаль районы Түбән Чәке авыл жирлеге Уставы нигезендә башкарыла.

1.3. Гражданнарың мөрәжәгатьләрен карау шәхси кабул итү барышында гражданнардан кергән язма һәм телдән мөрәжәгатьләрне карауны үз эченә ала.

I. Гражданнар мөрәжәгатьләрен карау буенча функцияне үтәү тәртибенә карата таләпләр

2.1. Гражданнар мөрәжәгатьләрен карау функцияләрен үтәү тәртибе турында мәгълүмат бирелә:

- 1) Турыдан-Туры Чүпрәле муниципаль районы Түбән Чәкә авыл жирлеге башкарма комитеты бинасында;
- 2) телефон элемтәсе, электрон мәгълүмат, электрон техника, интернет чөлтәре чараларын кулланып Башкарма комитет;
- 3) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районның интернет-сайтында мәгълүмат урнаштыру, массакүләм мәгълүмат чараларында публикацияләр, мәгълүмат материалларын бастыру юлы белән жирле үзидарә органнары тарафыннан.

2.2. Түбән Чәкә авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының кабул иту бүлмәсенең урнашу урыннары турында белешмәләр, аларның тұлыш пошта адресы, белешмә телефоннары, гражданинарның язмача мөрәжәгатенә карата таләпләр, гражданинарны кабул иту көннәре һәм сәгатьләре, шулай ук мөрәжәгать иту тәртибе, шул исәптән электрон формада, урнаштырыла:

- 1) ТР Чүпрәле муниципаль районның интернет-сайтында;
  - 2) Чүпрәле муниципаль районы Түбән Чәкә авыл жирлеге жирле үзидарә органнары урнашкан бинада мәгълүмат стендында.
- 2.3. Жирле үзидарә органнары хезмәткәрләре телефон шалтыратуларына жавап бергендә, жентекләп һәм әдәпле формада гражданинар мөрәжәгатьләрен карау тәртибе буенча белешмә мәгълүмат бирәләр. Жавап телефон шалтыратуын кабул иткән граждан, фамилия, әтисенең исеме һәм вазыйфасы турында мәгълүмтән башланырга тиеш. Әгәр шалтырату кабул иткән хезмәткәр күелгән сорауга жавап бирә алмый икән, ул гражданинга телефон номерын хәбәр итәргә тиеш

III. Гражданнар мөрәжәгатьләрен карау буенча функцияне үтәү өчен нигез

3.1. Чүпрәле муниципаль районы Түбән Чәкә авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына гражданинарның мөрәжәгатьләрен карау функциясен башкару өчен нигез булып тора.: гражданиның аның конституциячел хокукларын һәм ирекләрен яисә башка затларның конституциячел хокукларын һәм ирекләрен гамәлгә ашыруда ярдәм иту турында гариза – үтенечләре йә законнар һәм башка норматив хокукый актлар бозылу, жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлар эшнәндәгә житешсезлекләр турында хәбәр иту, йә күрсәтелгән органнар һәм вазыйфаи затларның эшчәнлеген тәнкыйтыләү:

гражданың муниципаль хокукый актларны, жирле үзидарә органнары эшчәнлеген камилләштерү, ижтимагый мөнәсәбәтләрне үстерү, дәүләт һәм Жәмғияттың эшчәнлегенең социаль-иктисадый һәм башка өлкәләрен яхшырту буенча тәкъдимнәре – тәкъдимнәре; гражданиның бозылган хокукларын, ирекләрен яки законлы мәнфәгатьләрен йә хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен торғызыу яисә яклау турында шикаять – үтенечләре һәм үтенечләре башка затларның.

3.2. Гражданнар үз мәрәжәгатьләрен карау очен тапшыралар: шәхсән жирле үзидарә органына; Чүпрәле муниципаль районның Түбән Чәке авыл жирлеге жирле үзидарә органы адресына пошта юлламасы белән; гражданинарны шәхси кабул итү барышында; жирле үзидарә органнары телефоннары буенча факсимиль элементтә каналлары буенча (884375) 39-1-36; «интернет-кабул итү» мәгълумат-телекоммуникация чөлтәрендә Чүпрәле муниципаль районаны порталында; жирле үзидарә органы билгеләгән электрон пошта адресына.

3.3. Гражданың язма мәрәжәгатендә йә язма мәрәжәгать, йә тиешле вазыйфа затның фамилиясе, исеме, атасының исеме, шулай ук үз фамилиясе, исеме, атасының исеме (соңғысы - булган очракта), пошта адресы булырга тиеш, аның буенча жавап жибәрелергә, мәрәжәгатьне яңадан адреслау турында хәбәрнамә, бәян итү жибәрелергә тиеш.

3.4. Электрон документ формасында кергән мәрәжәгатьнен асылы, фамилиясе, исеме, атасының исеме (соңғысы - булган очракта) граждан, электрон пошта адресы, әгәр жавап электрон документ формасында жибәрелергә тиеш булса, электрон пошта адресы һәм, әгәр жавап язма рәвештә жибәрелергә тиеш булса, пошта адресы булырга тиеш. Граждан мондый мәрәжәгатькә электрон рәвештә кирәклө документларны һәм материалларны күшүмтә итеп бирергә йә курсәтелгән документларны һәм материалларны яисә аларның күчермәләрен язма рәвештә жибәрергә хокуклы.

3.5. Шәхси кабул иткәндә граждан аның шәхесен таныклый торган документ күрсәтә.

3.6. Язма мәрәжәгатьләр очен законнарда билгеләнгән таләпләргә туры килмәүчеләрне дә кертеп, гражданинарның барлық мәрәжәгатьләре теркәләргә һәм исәпкә алынырга тиеш.

IV. Гражданнар мәрәжәгатьләрен карау буенча функцияне башкарудан

баш тарту очен нигезлэр исемлеге

4.1. Мөрәжәгать асылы буенча каралмый, әгәр:

- 1) гражданның язма мөрәжәгатендә элегрәк жибәрелгән мөрәжәгатыләргә бәйле рәвештә асылы буенча язма жаваплар берничә тапкыр бирелгән сорай бар, һәм шул ук вакытта мөрәжәгаттә, күрсәтелгән мөрәжәгать һәм элегрәк жибәрелгән мөрәжәгатыләр бер үк органга яисә бер үк вазыйфаи затка жибәрелгән булса, яңа дәлилләр яисә хәлләр китерелми;
- 2) мөрәжәгаттәге мәсъәләләр буенча закон көченә кергән суд карапы бар;
- 3) мөрәжәгаттә вазыйфаи затның, шулай ук аның гайлә әгъзаларының гомеренә, сәламәтлегенә һәм мәлкәтенә куркыныч янаучы цензурасыз яисә мыскыллы әйтелмәләр була;
- 4) мөрәжәгаттә мөрәжәгать итүченен фамилиясе яисә жавап очен почта адресы күрсәтмәгән;
- 5) язма мөрәжәгать текстын уку бирелми;
- 6) мөрәжәгаттә куелган сорауның асылы буенча жавап дәүләт серен яисә федераль закон белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләрне фаш итмичә бирелә алмый.

4.2. Язма мөрәжәгатыне караудан баш тарту турында язмача яисә электрон документ рәвешендә мөрәжәгать иткән гражданга хәбәр ителә.

Язма мөрәжәгать тексты уқылышка бирелмәгән очракта, мөрәжәгатькә жавап бирелми, мөрәжәгать теркәлгән көннән алып жиде көн эчендә мөрәжәгать жибәргән гражданинга, әгәр аның фамилиясе һәм почта адресы уқылышка бирелсә, мөрәжәгать жибәргән гражданга хәбәр ителә.

4.3. Суд каарына шикаять белдерелә торган мөрәжәгать теркәлгән көннән алып жиде көн эчендә мөрәжәгать юллаган гражданга шуши суд каарына шикаять белдерү тәртибен анлатып кайта.

4.4. Жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка үз компетенцияләре нигезендә кергән язма мөрәжәгать язма мөрәжәгатыне теркәлгән көннән алып 30 көн эчендә карала.

Аерым очракларда, шулай ук сорауны башка органга жибәргән очракта, бу мөрәжәгатыне карау очен кирәк, жирле үзидарә органы житәкчесе, вазыйфаи зат

V. Гражданнары шәхси кабул итү очен билгеләнгән биналарга һәм урыннарга таләпләр

5.1. Гражданнарың мөрәжәгатьләрен карау функциясен гамәлгә ашыру очен билгеләнгән биналар Санитар-эпидемиологик кагыйдәләргә һәм нормативларга туры килергә тиеш.

5.2. Түбән Чәке авыл жирлегенен жирле үзидарә органнары урнашкан бинага кергәндә, күренә торган урында эш режими турында мәгълүмат булган элмә такта урнаштырыла. 5.3. Гражданнары шәхси кабул итү урыннары жиһазландырыла:

- 1) һаваны кондицияләү системасы;
- 2) янғынга каршы система һәм янғын сүндерү чаralары ярдәмендә;
- 3) гадәттән тыш хәл барлыкка килү турында хәбәр итү системасы;
- 4) саклау системасы.

5.4. Шәхси кабул итүне көтү урыны мөрәжәгать итүчеләр очен үнайлы шартларга туры килергә, урындыклар, өстәлләр белән жиһазландырылырга, язма мөрәжәгатьләр язу очен канцелярия әсбаплары, мәгълүмати стендлар белән тәэммин ителергә тиеш.

VI. Мөрәжәгатьне караганда граждан хокуклары

6.1. Граждан аның мөрәжәгатен карау стадиясендә түбәндәгеләргә хокуклы: өстәмә документлар һәм материаллар тапшырырга яисә аларны теркәү турындагы үтенеч белән, шул исәптән электрон рәвештә мөрәжәгать итәргә; әгәр дә бу башка затларның хокукларына, ирекләренә һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылмаса һәм күрсәтелгән документларда һәм материалларда дәүләт яисә федераль закон белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләр булмаса, мөрәжәгатьне карауга кагылышлы документлар һәм материаллар белән танышырга; кирәк булган очракта мөрәжәгать карауда катнашырга; мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү компетенциясенә керә торган дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка мөрәжәгатьне янадан адреслау турында хәбәр алырга; Россия Федерациясе законнары нигезендә административ һәм (яисә) суд тәртибендә мөрәжәгатьне карауга бәйле рәвештә мөрәжәгать итү буенча кабул ителгән карарга яисә гамәлләргә (гамәл кылмауга) шикаять белән мөрәжәгать итәргә; туктату турындагы гариза белән мөрәжәгать итәргә

6.2. Жирле үзидарә органнары түбәндәгеләрне тәэммин итә: гражданнар мөрәжәгатьләрен объектив, һәрьяклап һәм вакытында карау, кирәк очракта - мөрәжәгатьләр жибәргән гражданнар катнашында; судлардан, алдан тикшеру органнарыннан, жирле үзидарәнен башка органнарыннан һәм башка вазыйфаи затларыннан гражданнар мөрәжәгатьләрен карау очен кирәкле

документларны һәм материалларны, шул исәптән электрон рәвештә алу; гражданнарың бозылган хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен торғызуга яисә яклауга юнәлдерелгән чараплар күру; әлеге регламентта күрсәтелгән очраклардан тыш, гражданинага куелган сорауларның асылы буенча язма жаваплар жибәрү; гражданга аның мөрәжәгатенен дәүләт органына, башка жирле үзидарә органына яисә башка вазыйфаи затка үз компетенцияләре нигезендә, шул исәптән электрон рәвештә карауга жибәрелүе турында хәбәр итү.

6.3. Жирле үзидарә органнарында гражданнар мөрәжәгатьләрен карау сыйфатына төп таләпләр түбәндәгеләр була: гражданнарга бирелә торган мәгълүматның дөреслеге; гражданнарга мәгълүмат житкөрүнен тулылығы; гражданнар тарафыннан мәгълүмат алуның унайлылығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы; карала торган мөрәжәгатькә карата карап чыгаруның тизлеге; гражданга аның мөрәжәгатенә жавапның үз вакытында жибәрелүе. 6.4. Граждан аның мөрәжәгатен карауның барышы турында белергә мөмкин: шәхсән Чүпрәле муниципаль районның Түбән Чәке авыл жирлегенен жирле үзидарә органнарына мөрәжәгать итеп; 8(84375) 33-1-33 телефоннары буенча шалтыратып; «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Чүпрәле муниципаль районы порталында электрон форманы тутырып. Кирәк була калса, граждан теркәү номеры һәм үз мөрәжәгатен тиешле жирле үзидарә органнары телефоннары буенча теркәү датасы турында мәгълүмат ала.

VII. Язма мөрәжәгатьне карау процедурасы

Гамәлләрнен әзлеклелеге (процедуралар)

7.1.1. Мөрәжәгатьне карау функциясең үтәү түбәндәге процедураларны үз эченә ала:

- 1) мөрәжәгать итүне кабул итү һәм беренчел әшкәрту;
- 2) мөрәжәгать итүне теркәү;
- 3) мөрәжәгатьне контрольгә қую;
- 4) мөрәжәгать итү юнәлеше карау өчен;
- 5) бүлекчәләрдә мөрәжәгатьләр карау;
- 6) гражданнары шәхси кабул итү барышында мөрәжәгатьләрне карау;
- 7) мөрәжәгатьне карау срокын озайту (кирәк булганда);
- 8) мөрәжәгатькә жавапны рәсмиләштерү һәм жибәрү.

9) мөрәжәгатьне карау барышы турында белешмә мәгълүмат бирү;

10) мөрәжәгатькә жавап бирү.

7.2. Мөрәжәгатьләрне беренчел кабул ителү һәм эшкәрту

7.2.1. Граждан мөрәжәгатьләрен карау функциясен башкару очен нигез булып Чүпрәле муниципаль районның Түбән Чәке авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына мөрәжәгать итү, яисә компетенция нигезендә карау очен башка дәүләт органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан яки вазыйфаи затлардан озату документы белән мөрәжәгать итү тора.

7.2.2. Документлар кабул итү очен жаваплы белгеч: корреспонденциянен дөрслеген һәм төргәкнен бөтенлеген тикшерә; конвертларны ача, аларда документлар булу-булмавын тикшерә (ертылган Документлар подклеиваются), к текстына хат подкалывает конверт; кергән документларның (паспортларның, хәрби билетларның, хәзмәт кенәгәләренен, пенсия таныклыкларның һәм башка шундый күшымталарның) күчермәләрен төшерә һәм күрсәтелгән документларның төп нөхчәләрен гражданга заказлы хат белән жибәрә; хат тексты булмаган очракта, «адреска хатлар (жирле үзидарә органы исеме) » тексты белән белешмә төзи

7.2.3. Документларны кабул итү очен жаваплы белгеч, үлчәү, үлчәме, формасы буенча стандарт булмаган, яннарында тигезсезлек, сәер исе, тәсе булган ялган тасма белән ябыштырылган, конвертта почта жибәрүләре очен хас булмаган, конвертны ачмыйча гына, бу хакта үзенен турыдан-туры житәкчесенә хәбәр итәргә һәм куркынычсызлык чараплары күрергә тиеш.

7.2.4. Мөрәжәгатьләр «шәхсән» тамгасы белән мөрәжәгать кергән көнне адресатка хатны (пакет) ачмыйча гына тапшырыла. «Шәхсән» тамгасы белән килгән мөрәжәгать шәхси характердагы хат булмаса, мөрәжәгать итү көненнән соң килуче эш көненнән дә соңга калмыйча, аны билгеләнгән тәртиптә теркәү очен тапшырырга тиеш.

7.2.5. Турыдан-туры гражданнардан язмача мөрәжәгатьләрне кабул итү гражданнар мөрәжәгатьләрен кабул итү очен жаваплы белгеч тарафыннан башкарыла. 7.2.6. Әгәр мөрәжәгатьтә гражданинның фамилиясе һәм жавап бирү очен почта адресы күрсәтелмәгән очракта, гражданнар мөрәжәгатьләрен кабул итү очен жаваплы белгеч граждандан кирәkle мәгълүматны күрсәтергә тиеш. 7.2.7. Факсималь элементә каналлары буенча кергән мөрәжәгатьләрне кабул итү һәм карау язма мөрәжәгатьләр белән охшаш рәвештә башкарыла.

7.2.8. Гомуми файдаланудагы мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрләреннән, шул исәптән «Интернет» чөлтәреннән кергән мөрәжәгатьләр гомуми файдаланудагы мәгълүмати-телекоммуникация чөлтәрләреннән, шул исәптән «Интернет» чөлтәреннән килгән гражданнар мөрәжәгатьләрен кабул итү очен

жаваплы белгеч тарафыннан кабул ителә, кәгазьдә бастырыла һәм теркәлүгө тапшырыла. Чүпрәле муниципаль районы порталындағы «Интернет» мәгълүмат-телеқоммуникация чөлтәрендә «Интернет-кабул иту» технологияләрен кулланып гражданнар тарафыннан жибәрелгән мөрәжәгатьләр тиешле жирле үзидарә органы хезмәткәрләре тарафыннан кабул ителә. Гомуми файдаланудагы мәгълүмат-телеқоммуникация чөлтәрләре, шул исәптән «Интернет» чөлтәре аша кергән мөрәжәгатьләр белән алга таба да эш язмача мөрәжәгатьләр белән охшаш рәвештә башкарыла.

7.2.9. Мөрәжәгатьләрне телефон аша кабул иту, шулай ук белешмә мәгълүмат бирү жирле үзидарә органнары хезмәткәрләре тарафыннан башкарыла. Мөрәжәгать итүче белгеч

7.3. Кергән мөрәжәгатьләрне теркәү

7.3.1. Гражданнар мөрәжәгатьләрен карау функциясен башкару өчен нигез булып мөрәжәгатьләрне теркәү өчен жаваплы белгечкә килү тора.

7.3.2. Кергән мөрәжәгатьләр документ әйләнеше бердәм ведомствоара системасында теркәлә (алга таба-ЕМСД)

Мөрәжәгатьләрне теркәү өчен жаваплы белгеч: хатның беренче битенең алғы яғында, уң югары ирекле почмагында, керү датасын һәм теркәү номерын күрсәтеп, теркәү штампын куя. Бу очракта, әгәр урын, билгеләнгән өчен штамп, занято тексты хат, штамп мәмкүн проставлен башка урында, тәэммин итүче, аның прочтение, тыш, сул югары почмагы хатлар; кабат мөрәжәгатьне тикшерә. Әгәр мөрәжәгать кабатланса, беренчел мөрәжәгать белән ЕМСДГА тиешле бәйләнеш ясый; теркәү картасында ЕМСДНЫҢ фамилиясен, исемен, атасының исемен (исеме һәм атасының исеме билгесез булган очракта, гражданның исемен һәм аның пошта адресын (яки) инициалларын күрсәтә

7.3.3. Мөрәжәгатьләрнен дубликатлары, кабат мөрәжәгатьләр, шулай ук рөхсәт срокы чыкмаган беренчел бирелгән мөрәжәгатьләргә өстәмә белешмәләр булган мөрәжәгатьләр АМСД теркәү картасында тиешле документларны кулланып, түбәндәгә тәртип номеры белән теркәлә.

7.3.4. Телефон аша кергән аноним мөрәжәгать теркәлми һәм каралмый. Күрсәтелгән аноним мөрәжәгатьтә әзерләнә торган, эшләнә торган яисә беренләй хокукка каршы гамәл, шулай ук аны әзерли торган, гамәл қыла торган яки башкара торган зат турында белешмәләр булса, мөрәжәгать аларның компетенциясе нигезендә дәүләт органнарына теркәләргә һәм жибәрелергә тиеш.

7.3.5. Процедураны үтәү нәтижәссе булып АМСДГА мөрәжәгатьне теркәү һәм мөрәжәгатьне карау өчен әзерләү тора.

7.4. Мөрәжәгатьләрне контролъгә алу.

7.4.1. Контрольгә гражданнарның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен бозу турында, шулай ук зур иҗтимагый әһәмияткә ия булган мәсьәләләр буенча мөрәжәгатьләр куела. Мөрәжәгатьләрне контролъгә кую шулай ук дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары эшендәге житешсезлекләре бетерү, почта, аналитик язмаларны һәм мәгълүматны күзәту өчен материаллар алу, мөрәжәгать итүчеләрнен кабат (берничә тапкыр) мөрәжәгать иткән очракта элегрәк кабул ителгән чарапарны ачыклау максатыннан башкарила.

7.4.2. Россия Федерациисе Президенты, Татарстан Республикасы Президентының гражданнар мөрәжәгатьләрен карап тикшерү буенча 15 көнгә кадәр йөкләмәләрнен үтәлеше аерым контролъгә куела.

7.4.3. Контрольгә алынган мөрәжәгатьләрдә аларны карауга жибәрү алдыннан "Контроль" билгесе куела.

7.4.4. Жирле үзидарә органыннан һәм мөрәжәгатьне караган башка оешмадан алынган жавапта мөрәжәгать итүче күйган мәсьәләнен билгеле бер вакыт әчендә хәл итепчәгә күрсәтелсә, мондый мөрәжәгать өстәмә контролъгә куелырга мөмкин, бу хакта мәсьәләнен хәл итү турында жавап бирү өчен контролъ срокын күрсәтеп хәбәрнамә жибәрелә.

7.4.5. Мөрәжәгать жирле үзидарә органына һәм башка оешмага кабат карау өчен кире кайтарыла, әгәр алынган жаваптан мөрәжәгатьтә куелган барлык мәсьәләләр дә каралмаган яисә жавап аңа куелган таләпләргә туры килми.

7.4.6. Чүпрәле муниципаль районы Шылангы авыл жирлеге башлыгы гражданнар мөрәжәгатьләре буенча йөкләмәләрнен үтәүне координацияләүне һәм контролльдә тотуны, гражданнарның мөрәжәгатьләрен карау срокларын үтәүне контролльдә тота.

7.4.7. Процедураны гамәлгә ашыру нәтиҗәссе булып гражданнарның аеруча әһәмиятле мөрәжәгатьләрен һәм гражданнарның мөрәжәгатьләрен карау буенча югарыдагы органнар күрсәтмәләрен контролъгә алу тора.

7.5. Мөрәжәгатьне карау очен жибәрү

7.5.1. Теркәлү датасыннан жиде көн әчендә мөрәжәгать керү буенча мөрәжәгать мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне компетентлы хәл итәргә, мөрәжәгатьне янадан карау турында мөрәжәгать жибәргән гражданиның белдерүе белән жибәрелә. Дәүләт органнарыннан һәм башка оешмалардан жибәрелгән мөрәжәгатьләр юнәлдерелгән оешмага кире кайтарыла.

7.5.2. Язма мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү берничә дәүләт органы, жирле үзидарә органнары яисә вазыйфаи зат компетенциясенә керә,

мөрәжәгатыләрнен күчermәләре теркәлгән көннән жиde көn эчендә тиешле дәүләт органнарына, жирле үзидарә органнарына яисә тиешле вазыйфаи затларга жибәрелә.

7.5.3. Дәүләт органнарына, жирле үзидарә органнарына hәm башка оешмаларга контроль белән жибәрелә торган мөрәжәгатыләргә озату хатлары, шулай ук хаталы жибәрелгән мөрәжәгатыләрне кире кайтару турында озату хатлары жирле үзидарә органнары житәкчесе тарафыннан имзалана. 7.5.4. Эгәр күрсәтелгән мөрәжәгаттә әзерләнә торган, эшләнә торган яки бөтенләй хокукка каршы гамәл, шулай ук аны әзерли торган, гамәл кыла торган яки кылган зат турында белешмәләр булса, жирле үзидарә органы житәкчесе мөрәжәгатьне хокук саклау органнарына жибәра.

7.5.5. Дәүләт hәm муниципаль хезмәт күрсәту тәртибе бозылууга шикаять белән мөрәжәгать кергән очракта, мондый мөрәжәгать "Дәүләт hәm муниципаль хезмәтләр күрсәтүнә оештыру турында" 27.07.2010 ел, № 210-ФЗ Федераль закон белән билгеләнгән тәртиптә карала.

7.6. Гражданнары шәхси кабул итү барышында мөрәжәгатыләрне карау

7.6.1. Гражданнары шәхси кабул итү, шәхесне раслаучы документ күрсәтеп, чират тәртибендә (тере чират) гамәлгә ашырыла. Гражданнары кабул итү очен билгеләнгән көннәрдә hәm сәгатьләрдә чираттан тыш кабул итү хокукуна Бөек Ватан сугышы ветераннары hәm инвалидлары, сугыш хәрәкәтләре ветераннары hәm инвалидлары, I hәm II төркем инвалидлары hәm (яки) аларның законлы вакилләре, ятим балалар hәm ата-ана каравыннан мәхрүм калган балалар арасыннан булган затлар ия. Гражданнары кабул итү жирле үзидарәнен тиешле органы житәкчесе тарафыннан, ә аның булмагандан – аны алмаштыручи зат тарафыннан, шул ук тәртиптә башкарыла. Шәхси кабул итүгә килгән гражданинага гражданнары шәхси кабул итү карточасы көгазьдә рәсмиләштерелә. Кабул итү тәмамланганнын соң орган хезмәткәре ЕМСДДА гражданнары шәхси кабул итү карточасын терки, мәгълүмат базасына мөрәжәгать иткән фамилиясен, исемен, атасын, теркәлү урынын, социаль хәлне, льготалы составны, мөрәжәгать итү төрен, мөрәжәгатьнен кыска эчтәлеген, карау нәтижәләрен кертә.

7.7.2. Шәхси кабул итү вакытында житәкче кабул итү очен жирле үзидарә органының вазыйфаи затын чакырырга хокуклы.

7.7.3. Шәхси кабул итү вакытында гражданин үз мөрәжәгатен телдән яисә язма рәвештә бәян итә ала.

7.7.4. Шәхси кабул итү тәмамланганнын соң гариза бирүчегә аның мөрәжәгате буенча карау hәm чаralар күру йөкләнгән карар яки мәгълүмат

бирелә, шулай ук ул жавапны кайдан алачак, яисә аның мөрәжәгатенең асылы буенча кем һәм нинди тәртиптә каралырга мөмкинлеге аңлатыла.

7.7.5. Гражданнарның мөрәжәгатьләрен карау нәтижәләре буенча шәхси кабул итүне гамәлгә ашыруучы житәкчे йөкләмәләрнен үтәлешен контролъгә кую турында Карап кабул итәргә мөмкин.

7.7.6. Гражданнар мөрәжәгате буенча йөкләмәләрнен үтәлү срокларын контролъдә тоту бу вазифаи зат башкара, ул башкаручыга мөрәжәгатьләр турында искәрмәләр жибәрә, аларны карау вакыты чыга яки инде беткән.

7.7.7. Шәхси кабул итү материаллары 5 ел дәвамында саклана, ә аннары билгеләнгән тәртиптә юк ителә.

7.7.8. Гражданнарны шәхси кабул итү нәтиҗәссе булып граждан мөрәжәгать иткән мәсьәләнен асылы буенча аңлату, йә куелган мәсьәләнен хәл итү буенча карап кабул итү, йә гражданның гаризасын карау өчен вәкаләтле органга йөкләмә бирү тора.

7.8. Гражданнар мөрәжәгатенә жавапны рәсмиләштерү

7.8.1. Чүпрәле муниципаль районның Шылангы авыл жирлеге башлыгы гражданнарның сорауларына жавап бирә.

7.8.2. Жавап тексты төгәл, эзлекле, қыска, төгәл, хатта куелган барлык сорауларга аңлатмалар бирергә тиеш. Шикаяттә бәян ителгән фактларны раслаганды, граждан мөрәжәгате буенча нинди чаралар күрелүен күрсәтергә кирәк.

7.8.3. Федераль һәм республика хакимият органнарына жавап итеп, мөрәжәгать итүчегә аның мөрәжәгатен карау нәтижәләре турында хәбәр ителүе күрсәтлергә тиеш. Коллектив мөрәжәгатьләр буенча жавапларда кемгә жавап бирелгәнлеге күрсәтәлә.

7.8.4. Махсус жавап әзерләү таләп ителми, әгәр мөрәжәгатыне карау нәтижәләре буенча хокукий акт кабул ителсә (мәсәлән, жир участогы бүләп бирү, матди ярдәм күрсәтү турында). Элеге хокукий актның күчермәләре башкаручы тарафыннан мөрәжәгать итүчегә жибәрелә.

7.8.5. Жавапка мөрәжәгать итүче тарафыннан хатка күшүп бирелгән документларның төп нөхчәләре теркәлә. Әгәр хатта башка документларны (аларның күчермәләрен) кире кайтару турында үтенеч юк икән, алар эштә кала.

7.8.6. Жаваплар билгеләнгән үрнәктәге бланкларда бастырыла. Жавапның сул як түбән почмагында башкаручының фамилиясе һәм аның хезмәт телефонының номеры күрсәтлергә тиеш. 7.8.7. Федераль һәм республика хакимият органнарына гражданнар мөрәжәгатьләренең төп нөхчәләре бары

тик аларга "кире кайтарылырга тиеш" штампы яки озату хатындағы маҳсусे билге булғанда гына кире кайтарыла.

7.8.8. Әгәр мөрәжәгатькә арадаш жавап берелсә, текстта мәсьәләне хәл итү вакыты күрсәтелә. 7.8.9. Язма мөрәжәгатьне карау һәм жавапны рәсмиләштерү тәмамланғаннан соң аны жавапны рәсмиләштерүнен дөреслеген тикшерә торған жаваплы затка талышыралар һәм аның қыскача әчтәлеге ЕМСДГА көртөлә. Әлеге регламентта каралган таләпләргә туры килми торған жавапларны эшләп бетерү өчен башкаручыга кире кайтаралар.

7.8.10. Жавапның күчермәсен алу хокуқында башкаручы "эшкә" язын ясый, карау нәтижәсен күрсәтә ("канәгатьләндерелде", "анлатылды", "кире кагылды"), датаны калдыра, үз фамилиясен, инициалларын һәм телефонын күрсәтә, аларның шәхси имзасы белән ышандыра. Хатны исәптән тошерүнен дөреслеген авыл жирлеге башкарма комитеты секретаре тикшереп тора.

7.8.11. Жавапны теркәгәннән соң жаваплы зат аны жибәрүне башкара. Жавапларны теркәүдән башка жибәрү рөхсәт итлеми.

7.8.12. Мөрәжәгатьне караганда эшне карау өчен мәһим хәлләр булса, башкаручы мөрәжәгатьне карау нәтижәләре турында белешмә төзи.

7.8.13. Эшне йомгаклау эше Түбән Чөке авыл жирлеге жирле үзидарә органы тарафыннан, эшнең нинди булына карап, билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

7.9. Белешмә мәгълүмат бирү мөрәжәгатьне карау барышы турында

7.9.1. Гражданнарның мөрәжәгатьләрен карау буенча белешмә эшен жирле үзидарә органының жаваплы хезмәткәре алып бара.

7.9.2. Гражданнар мөрәжәгатьләрен карау функцияләрен үтәү мәсьәләләре буенча белешмәләр жирле үзидарә органнары хезмәткәрләре тарафыннан берелә. Белешмәләр шәхси мөрәжәгать иткәндә яки белешмә телефоннары аша берелә (тел. (84375) 33-1-33).

7.9.3. Белешмәләр түбәндәгө мәсьәләләр буенча берелә::

- 1) мөрәжәгать алу һәм аны карауга жибәрү турында;
- 2) мөрәжәгатьне караудан баш тарту турында;
- 3) мөрәжәгатьне карау срогын озайту турында;
- 4) мөрәжәгатьне карау нәтижәләре турында.

7.9.4. Гариза бирүчеләрдән гражданнар мөрәжәгатьләрен карау функциясен үтәү турында белешмә алу мәсьәләсе буенча телефоннан шалтыратулар

дүшембедән жомгага кадәр, ял һәм бәйрәм көннәреннән тыш, 8.00 дән 15.00 сәгатькә кадәр кабул ителә.

7.9.5. Жирле үзидарә органы хезмәткәре телефоны буенча запрос алғанда:

- 1) гражданин шалтыраткан органның исемен атый;
- 2) үз фамилиясен, исемен, әтисенең исемен атап, тапшырыла;
- 3) абонентка тәкъдим итәргә тәкъдим итә;
- 4) мөрәжәгатьнең реквизитларын һәм асылын тыңлый һәм аныклый;
- 5) Әдәпле, әдәпле һәм лаконично жавап бирә барышы турында мөрәжәгатьне карау;
- 6) мөрәжәгать иткән вакытта жавап бирергә мөмкин булмаган очракта күелган сорауга жавап бирергә тәкъдим итә мөрәжәгать итүчегә сорай белән гражданинга шалтыратырга конкрет көнне һәм билгеле бер вакытта;
- 7) билгеләнгән вакытка хезмәткәр жавап әзерли.

VIII. Функциянең үтәлешен контролъдә тоту гражданнар мөрәжәгатыләрен карау буенча

8.1. Гражданнар мөрәжәгатыләрен карау функциясeneң үтәлешен агымдагы контролъдә тоту һәр этапта (процедурада) тикшерүләр үткәруне, гражданнар мөрәжәгатыләрен карау һәм карау, каарлар кабул итү, мөрәжәгать итүчеләргә жаваплар жибәрүне үз эченә ала.

8.2. ТР Чүпрәле муниципаль районы Түбән Чәке авыл жирлеге башлыгы гражданнарның мөрәжәгатыләрен карау функциясeneң үтәлешен агымдагы контролъдә тота.

8.3. Әлеге регламентны бозган вазыйфаи затларга карата йогынты чараплары ТР Чүпрәле муниципаль районы Түбән Чәке авыл жирлеге башлыгы, Ә башлыкка карата-авыл жирлеге Советы тарафыннан кабул ителә.

8.4. Граждан жирле үзидарә органнарының, башка органнар һәм оешмаларның, аларның вазыйфаи затларының һәм хезмәткәрләренең гражданнар мөрәжәгатыләрен карау функциясен үтәгендә гамәлләренә (гамәл кылмавына) һәм каарларына шикаять бирергә хокуклы

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль районы Түбән
Чәке авыл жирлеге жирле үзидарә
органинарында гражданнар
мөрәҗәттәрен карау
регламентына

1 нче күшүмтә

заказлы хатларда тасвирлама буенча документлар житмәү турында
АКТ

Түбәндәгө составы комиссия _____

(Фамилия, инициаллар, должность)

түбәндәгө эш хакында акт төзде

Түбән Чәке авыл жирлегенен жирле үзидарә органына корреспонденция
килде, анда (акчалата билгеләр, кыйммәтле кәгазыләр, бүләкләр табылды).
хат авторының кыйммәтле кәгазыләргә язмада күчерелгән документларның
житмәве ачыкланды.:

Комиссия агъзалары

(подпись, дата)	ФИО
(подпись, дата)	ФИО
(подпись, дата)	ФИО